

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Освітня програма	48205 Підприємницька діяльність
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48205
Назва ОП	Підприємницька діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Прохорова Єлена Вікторівна, Михайлова Кристина Валеріївна, Сталінська Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.09.2021 р. – 29.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/vidomosti-SO-Pidpryyemnytska-diyalnist-OPP-magistr.pdf
Програма візиту експертної групи	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/10/PROGRAMA-provedennya-akredytatsijnoyi-ekspertyzy-za-spetsialnistyu-076-Pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма "Підприємницька діяльність" для другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (далі - ОП) у ДВНЗ "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури" (далі - ЗВО) загалом відповідає критеріям акредитації з оцінкою В. Експертна група (далі - ЕГ) констатує, що ОП розроблена відповідно до стратегії розвитку ЗВО, побудована із залученням стейкхолдерів та відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Представлено необхідні інфраструктура, фінансове, матеріально-технічне, кадрове, соціальне забезпечення здобувачів, їх високий рівень задоволеності рівнем викладання, кваліфікація НПП, науково-методичне забезпечення, зацікавленість роботодавців у випускниках. Є чіткі, зрозумілі правила, процедури, що регулюють права, обов'язки учасників; інформація про діючу ОП доступна на сайті ЗВО. Навчання за ОП дозволяє забезпечувати формування передбачених Стандартом компетентностей та ПРН. Наявна культура забезпечення якості, участь у її формуванні беруть усі стейкхолдери. ОП має чіткі цілі, що відповідають місії і стратегії ПДАБА. Підготовка здобувачів здійснюється з урахуванням інтересів стейкхолдерів, попиту на ринку праці (підтверджено представниками відповідних фокус-груп). За обсягом ОП відповідає вимогам, має чітку структуру. Встановлено можливості набуття здобувачами навичок soft skills. Правила прийому на навчання чіткі, зрозумілі, враховують особливості ОП, оприлюднені на сайті ЗВО. Форми, методи навчання дозволяють досягти заявлених цілей зі студентцентрованим підходом, дотриманням принципів академічної свободи. Наявність випадків визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. ЗВО має безлімітну ліцензію на використання програмних продуктів Офіс 365. Дистанційне навчання повністю реалізується за допомогою програмного продукту MS Office 365. Студентоцентрикований підхід реалізується через вибір здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії. Викладачі, які забезпечують викладання освітніх компонент ОП, регулярно проходять стажування в Україні і міжнародні, підвищуючи кваліфікацію як професійну, так і щодо соціальних навичок. 30% викладачів ОП мають сертифікат B2 про рівень володіння іноземною мовою або диплом викладача англійської мови. Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими і заздалегідь оприлюднені на офіційному сайті ПДАБА. ПДАБА має потужний бібліотечний фонд, доступ до міжнародних наукометричних баз та журналів видавництва Wiley, онлайн читальні зали, репозиторій. Високий загальний рівень відкритості та популяризації ПДАБА, зокрема у частині публікації нормативних документів, звітної інформації, розкладу занять, наявні практики щодо оприлюднення ключових аспектів забезпечення якості освітньої діяльності. ОП, що акредитується, та ЗВО загалом справили достатньо позитивне враження на ЕГ, надававши достовірну інформацію по кожному питанню і документарні докази, що свідчить про відкритість.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП відповідають місії та стратегії закладу. Вони визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту. ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання, запропонованих Стандартом вищої освіти. Активна співпраця з роботодавцями, орієнтація ОП на потреби сучасного ринку праці. Існує міцний та налагоджений зв'язок з провідними підприємствами регіону. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів в цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання за даною ОП. Наявність випадків визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. На офіційному сайті ЗВО розміщено інформацію про ОП, силябуси освітніх компонент, розклад занять, графік навчального процесу. ЗВО має безлімітну ліцензію на використання програмних продуктів Офіс 365. Студентоцентрикований підхід реалізується через вибір здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії. Викладачі, які забезпечують викладання освітніх компонент ОП, регулярно проходять стажування в Україні і міжнародні, підвищуючи кваліфікацію як професійну, так і щодо соціальних навичок. 30% викладачів ОП мають сертифікат B2 про рівень володіння іноземною мовою або диплом викладача англійської мови. ЗВО забезпечує безкоштовний для викладачів і здобувачів доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science. Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими і заздалегідь оприлюднені на офіційному сайті ПДАБА. Дистанційне навчання повністю реалізується за допомогою програмного продукту MS Office 365. Правила проведення контрольних заходів ОП є чіткими, зрозумілими, доступними, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів і повторного проходження. Впроваджене програмне забезпечення стосовно перевірки на плагіат наукових робіт. Створено банк кваліфікаційних робіт. Роботодавці залучаються до обговорення і розробки ОП, до забезпечення здобувачів базами практики, до проведення аудиторних занять. ПДАБА має потужний бібліотечний фонд, доступ до міжнародних наукометричних баз та журналів видавництва Wiley, онлайн читальні зали, репозиторій. На головній сторінці сайту ЗВО у вкладці "Освітня діяльність" створено вкладку "Забезпечення якості вищої освіти", де зібрано перелік нормативної бази ЗВО із гіперпосиланнями на всі документи і звіти щодо забезпечення та моніторингу якості вищої освіти. У ЗВО організовано регулярні анонімні онлайн опитування здобувачів щодо задоволеності освітнім процесом, якістю ОП та інші. Високий загальний рівень відкритості та популяризації ПДАБА, зокрема у частині публікації нормативних документів, звітної інформації, розкладу занять, наявні практики щодо оприлюднення ключових аспектів забезпечення якості освітньої діяльності. Випускова кафедра має активну власну сторінку в соціальних мережах (facebook).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

- Структурно-логічна схема ОП не має чітко визначених взаємозв'язків між ОК (логіка обмежена посеместровим розподілом ОК). Рекомендація: встановити міждисциплінарні зв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП. - Анотації вибіркового ОК не мають загальноприйнятої форми та мають різне наповнення. Рекомендація: запровадити на рівні ЗВО загальноприйнятну форму анотацій. - Для вибору варіативної навчальної дисципліни рекомендуємо зменшити мінімальну кількість студентів у групі з вивчення вибіркової дисципліни. - Рекомендуємо розширити перелік ОК, які передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). - Доцільно було б оптимізувати кількість освітніх компонентів (дисциплін) шляхом їхнього укрупнення та збільшення кількості кредитів на одну компоненту. - Програма фахового вступного випробовування не містить прикладу білету. Рекомендація: включити до Програми фахового вступного випробовування приклад білету. - Недостатньою є залученість здобувачів до програм міжнародної академічної мобільності, жоден із здобувачів не мав міжнародного стажування. Рекомендації: Посилити зацікавленість здобувачів освіти щодо програм міжнародної академічної мобільності. - Рекомендується до силабусів усіх освітніх компонент включати публікації викладачів з відповідної проблематики для унаочнення впровадження результатів наукових досліджень викладачів у навчальний процес. - Недостатній рівень залучення практиків до проведення аудиторних занять. Рекомендовано збільшити участь професіоналів-практиків в освітньому процесі. - Рекомендовано включати до анкет опитувань здобувачів запитання відкритого типу, щоб здобувачі висловлювали свої пропозиції, не обмежуючись заготовленим списком. - Чіткої процедури отримання зворотного зв'язку щодо ОП не існує. Рекомендація: удосконалити процедури обговорення та оприлюднення результатів цього обговорення ОП (наприклад, створити таблицю пропозицій стейкхолдерів). - Навігація по сайту ПДАБА є доволі складною та потребує удосконалення в частині пошуку конкретних документів. Рекомендація: розглянути можливість додання на офіційному веб-сайті ПДАБА опції з пошуку по ключовим словам.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Зустріч із фокус-групою керівництва ЗВО та гарантом, а також інформація, доступна на сайті ЗВО показали, що освітня програма має чітко сформульовані цілі, які викладені у меті описової частини ОП. Цілями ОП є підготовка магістрів на засадах збалансованого поєднання загальних та фахових комп-й; врахування потреб ринку праці і перспектив галузевого розвитку при формуванні нав-них планів; надання здобувачам можливостей оволодіння методикою й інструментальним апаратом в аналітичній, управлінській, дослідницько-інноваційній, навчально-консультативній діяльності з метою забезпечення ефективного функ-ня та розвитку суб'єктів госп-ня у сфері вир-ва та обігу товарів і послуг; на основі прозорості, незалежної та об'єктивної оцінки результатів навчання забезпечити якість підготовки фахівців відповідної кваліфікації; забезпечення пріоритетності студентоцентрованого навчання, як основи освітнього процесу; інтеграція навчання та науково-дослідницької, інноваційної, виробничої діяльності; забезпечення доступу до дистанційного навчання; формування електронних засобів навчання та діагностики знань; подальше впровадження в освітній процес інтерактивних форм і методів навчання, нових інформаційних, телекомунікаційних технологій. Вищезазначені цілі ОП в достатній мірі відповідають місії ПДАБА (Стратегія розвитку ПДАБА на 2020-2025 рр, затверджена Вченою радою 24.12.2019 р., протокол №5 (<https://bit.ly/3uUJQuw>) "підготовка кваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для підприємств усіх форм власності, наукових та освітніх установ, органів державної влади і управління за рівнями вищої освіти, утвердження національних і загальнолюдських цінностей, самореалізація особистості, створення науково-технічної продукції для зміцнення національної економіки та інноваційного розвитку України". На зустрічі ЕГ із Гарантом було підкреслено унікальність ОП, яка полягає у фокусуванні на підприємницькій діяльності в будівництві. Для посилення унікальності програми до переліку компетентностей згідно стандарту (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidprijemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf>) додано додаткову СК 6 "здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, враховуючи особливості підприємств будівельної галузі. Також до ОП включено додатковий РН: «РН12 - вміти оцінювати вартість будівельного підприємства та розробляти бізнес-плани проектів його розвитку», досягнення якого забезпечується за рахунок наступних ОК: ПН.01, ПН.04 та циклу практичних семінарів-тренінгів "Організаційно-управлінські процеси в будівництві". Особливістю цієї ОП є можливість викладання низки навчальних дисциплін циклу професійної підготовки англійською мовою (ПН.03 та ПН.04), що було підтверджено під час зустрічей як здобувачами, так і викладачами. Експертна група встановила, що освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ДВНЗ "ПДАБА".

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Зустрічі із фокус-групою науково-педагогічних працівників (далі - НПП), здобувачами освіти, представниками студентського самоврядування та роботодавцями показали, що у ЗВО налагоджений двосторонній зв'язок із стейхолдерами ОП. Врахування їх інтересів ОП при формулюванні цілей та програмних результатів навчання (далі ПРН) проводилось за результатами роботи робочої групи, зустрічей на розширених засіданнях кафедри, міжкафедральних науково-методичних семінарах, на яких обговорювались елементи та освітні компоненти (далі - ОК). ЕГ констатувала безпосередню участь у розробці ОП роботодавців: директор ТОВ «ІР Днепр» Іконніков М.Ю. (участь у засіданнях кафедр: протокол № 10 від 22.04.2020 р., № 12 від 23.06.2021 р.); директор ТОВ «Біопласт» Левчинський Д.Л. та директор ТОВ «ФЕС Теремля» Попова В.В. – як роботодавці та як співробітники кафедри. Експертній групі були надані підтвердження, що результати цієї взаємодії були враховані при розробці ОП. Результатом взаємодії з роботодавцями в рамках Меморандуму «Про взаємодію і співпрацю» між ДВНЗ ПДАБА та ГО «Асоціація представників сфери економічної безпеки» стало введення до складу освітніх компонентів дисциплін «Управління безпекою та ризиками бізнесу» і «Антикризове управління бізнесом». Також ЕГ пересвідчилася в наявності відгуків та рецензій на ОП від роботодавців: Прокопець Р.О.; Фоменкова С.Г.; Лошкарьова Д.М.; Круглова О.Г.; Шевчука К.Д.; Попова А.А.; Яланської Т.А.; Лощенка А.О.; Гущина С.В.; Нечипоренка І.О. Кафедрою економіки та підприємництва проводяться консультації із роботодавцями щодо проектування та внесення змін до ОП, про що було підтверджено на зустрічах, але наразі відсутня процедура анкетування роботодавців і як наслідок ЕГ не вдалося побачити результати анкетування. Здобувачі ОП брали участь у засіданнях кафедри (витяг з протоколу № 10 від 22.04.2020 р., № 12 від 23.06.2021 р.), де здобувачі Шевченко К., Чуешов В., Синегубов В. внесли пропозицію щодо читання дисципліни "HR-інжиніринг" англійською мовою. На зустрічах з НПП та зі здобувачами було підтверджено, що дійсно викладання деяких тем ОК відбувалося англійською мовою. НПП брали участь у обговоренні ОП. На засіданнях кафедри економіки та підприємництва обговорювались пропозиції до ОП: пропонувалося внести до каталогу вибіркових дисциплін ЗВО дисципліни "Ділова іноземна (англійська) мова у бізнес-спілкуванні" та "Етика ділового спілкування" (витяг з протоколу № 12 від 23.06.2021 р.); обговорювались питання удосконалення силабусів дисциплін ОП. Свою участь у засіданнях кафедри з обговорення проекту ОП 2020 р. підтвердили на фокус-групі всі запрошені НПП. Пропозиції представників академічної спільноти були повністю враховані в ОП 2020 року редакції.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На зустрічах із фокус-групами роботодавцями, НПП та керівниками структурних підрозділів ЗВО було наголошено, що академічна спільнота всіляко долучається до моніторингу ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності "Підприємство, торгівля та біржова діяльність". Як зазначено у ВСО тенденції розвитку спеціальності були проаналізовані "шляхом аналізу даних інтернет-ресурсів, ярмарок вакансій, запитів роботодавців, даних рекрутингових агенцій, Державної служби зайнятості тощо. Зокрема, попит на професію «Економіст» збільшився на 2334 особи (з 2018 р. до 2020 р.)". Представник відділу профорієнтаційної роботи та маркетингу, Морозова Є. П., на зустрічі з фокус-групою засвідчила, що щороку цей відділ здійснює аналіз ринку праці в регіоні в частині затребуваності професій на майбутні 5-10 років, результати якого обговорюються на засіданнях кафедри. Проведені зі стейхолдерами інтерв'ю засвідчили актуальність ОП у контексті підготовки необхідних кадрів для галузевих та регіональних потреб. Галузевий контекст врахований в ОП через визначення мети та цілей ОП – «... в умовах мінливого бізнес-середовища з врахуванням особливостей функціонування будівельної галузі» та результатів навчання – «РН12 - вміти оцінювати вартість будівельного підприємства та розробляти бізнес-плани проектів його розвитку». Врахування галузевого та регіонального контексту відбувається під час формулювання тематики курсових, кваліфікаційних робіт, вибору баз проходження виробничої та переддипломної практик, циклу практичних семінарів-тренінгів та комплексного тренінгу, а також при проведенні практичних занять. Рецензії роботодавців, надані на ОП, також засвідчують інтерес керівників будівельних підприємств регіону у фахівців із підприємницької діяльності. На зустрічах з гарантом та НПП було з'ясовано, що при формуванні ОП було враховано досвід аналогічних програм провідних вітчизняних ЗВО (ХНЕУ імені Семена Кузнеця, ДНУ імені Олеса Гончара, УДУЗТ, ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, КНЕУ імені Вадима Гетьмана.) Як результат до ОП було включено ряд нормативних навчальних дисциплін: "Економічна діагностика", "Економічне управління у бізнес-структурах", "Конкурентоспроможність бізнесу", "Логістичне супроводження комерційної діяльності", "HR-інжиніринг", "Управління безпекою та ризиками", а також "Комплексний тренінг". Серед іноземних освітніх програм у ВСО відзначено ряд закордонних університетів, проте чітко не висвітлено які кращі практики були враховані із цих програм. Результатом аналізу досвіду Головної Школи Комерції у Варшавському Університеті Економіки стало включення до ОП таких ОК: "Венчурне підприємництво", "HR інжиніринг", "Управління бізнес-процесами", "Методи економічних та статистичних досліджень" та інші. Експертна група рекомендує при подальшому перегляді ОП враховувати досвід вітчизняних та закордонних ОП та формалізувати які саме елементи позиціонування ОП були почерпнуті розробниками із аналогічних вітчизняних та закордонних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітньо-професійна програма «Підприємницька діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (далі ОП) започаткована в рамках спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» з 2020 року. В ОП 2020 р. інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності, ПРН повністю відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого Наказом МОН України № 961 від 10.07.2019 року (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemniststvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf>). В ОП до СК та ПРН визначених у Стандарті додані додаткові СК 6 та ПРН 12, які за твердженням гаранта, обґрунтовані специфікою (профілем) ПДАБА. ОП 2020 р. відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП відповідають місії та стратегії закладу. Вони визначені з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, установлених шляхом обговорень ОП із роботодавцями, а також обміну досвідом між представниками академічної спільноти Академії, де реалізується дана ОП. ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту (фокусуванні на підприємницькій діяльності в будівництві). ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання, запропонованих Стандартом вищої освіти. Активна співпраця з роботодавцями, їх широке залучення до освітнього процесу, орієнтація ОП на потреби сучасного ринку праці. Особливістю цієї ОП є можливість викладання низки навчальних дисциплін циклу професійної підготовки англійською мовою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін за критерієм 1 не виявлено. Данні подані коректно та відповідають дійсності.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 1.1 - 1.4 є високим; Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо високої відповідності ОП Критерію 1, оскільки слабких сторін не виявлено.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

За чинним законодавством щодо навчального навантаження для магістерських освітньо-професійних програм (90 кредитів ЄКСТ), а також за критеріями чинного стандарту вищої освіти відповідної спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (для другого рівня вищої освіти) не менше 35% обсягу ОП має бути спрямовано на здобуття загальних та фахових компетентностей, визначених стандартом). Експертна група встановила, що обсяг ОП "Підприємницька діяльність" на основі освітнього ступеня бакалавра становить 90 кредитів ЄКСТ, зокрема 87 кредитів ЄКСТ, що складає 96 %, спрямовані на здобуття загальних та фахових компетентностей, визначених стандартом (окрім ОК ЗВ.01 "Дисципліна закладу вищої освіти (soft skills)"). На вибіркові освітні компоненти в навчальному плані виділено 22,5 кредити ЄКСТ, що становить 25,0% від загального обсягу, а на обов'язкові - 67,5 кредитів ЄКСТ, тобто 75,0%, що повністю відповідає встановленим вимогам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою було проаналізовано ОП та НП 2020 рр. денної та заочної форм навчання та зроблено висновок, що зміст ОП загалом структурований добре, що створює передумови якісного досягнення програмних результатів навчання та навчальні плани денної та заочної форми навчання відповідають ОП. НП розроблено згідно "Положення про розробку навчальних планів здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра" (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhenyua-pro-rozrobku-navchalnyh-planiv.pdf>) Експерти переконалися, що ОП 2020 року є доступною для всіх учасників освітнього процесу (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/OPP-Pidpryemnytschka-diyalnist-2020-mp.pdf>). Критичний аналіз "Структурно-логічної схеми ОП" (стор. 18 ОП), матриці відповідності компонентів ОП компетентностям та ПРН дає підстави для висновків: ОП не має чітко визначених взаємозв'язків між ОК (логіка обмежена посеместровим розподілом ОК, відсутність пререквізитів та постреквізитів ОК у графічному об'єкті "структурно-логічна схема ОП"). Експерти проаналізували силабуси з усіх обов'язкових освітніх компонентів. В деяких силабусах дисциплін (а саме ЗН.01 "Економічна діагностика" та ПН.01 "Управління вартістю підприємств будівельної галузі") статус дисципліни визначено як "варіативна", хоча згідно НП ці ОК відносяться до нормативних. В силабусі ОК "Економічне управління в бізнес-структурах" не співпадають з матрицею деякі РН: а саме РН1, РН10. Експертна група відзначає, що ОП «Підприємницька діяльність» містить компетентності, що визначені стандартом вищої освіти для другого (магістрського) рівня спеціальності 076. В ОП включено 12 компетентностей, з них, 1 – інтегральна, 5 – загальних (ЗК1-ЗК5), 6 фахових (СК1-СК6). Додатково до стандарту, розробниками запропоновано 1 фахову компетентність: СК 6 - здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, враховуючи особливості підприємств будівельної галузі. Фахова компетентність СК6, розкриває мету ОП «Підприємницька діяльність», конкретизує діяльність щодо управління підприємствами будівельної галузі. Також до ОП включено додатковий РН: «РН12 - вміти оцінювати вартість будівельного підприємства та розробляти бізнес-плани проєктів його розвитку», досягнення якого забезпечується за рахунок наступних ОК: ПН.01, ПН.04 та циклу практичних семінарів-тренінгів "Організаційно-управлінські процеси в будівництві". Перелік компонент ОП згрупований за блоками: 1. Дисципліни циклу загальної підготовки; 2. Дисципліни циклу професійної підготовки; блок "Варіативні навчальні дисципліни"; блок "Практична підготовка" та атестація. В цілому, обов'язкові ОК, забезпечують досягнення ПРН. Набуття здобувачами всіх зазначених в стандарті ЗК, які забезпечують отримання відповідних ПРН (що підтверджується матрицею відповідності) визначається більшістю ОК ОП "Підприємницька діяльність".

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП та НП, спілкування ЕГ з академічним персоналом та здобувачами визначає: всі освітні компоненти ОП відповідають предметній області спеціальності "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". Предметна область ОП характеризується об'єктом вивчення. Оскільки об'єктом вивчення є діяльність суб'єктів господарювання підприємницьких, торговельних та/або біржових структур з метою забезпечення їх ефективного управління і розвитку, зміст освітніх компонентів ОП пов'язаний з вивченням економічного управління у бізнес-структурах, економічної діагностики, управління вартістю, конкурентоспроможністю, безпекою та ризиками. Теоретичному змісту предметної області та методам і технологіям, відповідають нормативні та варіативні дисципліни циклів загальної та професійної підготовки, зокрема «Економічне управління у бізнес-структурах» (ЗН.02), «Логістичне супроводження комерційної діяльності» (ПН.02), «Розробка бізнес-стратегій» (ПН.05), «Конкурентоспроможність бізнесу та управління якістю товарів та послуг» (ПН.06), «Управління безпекою та ризиками бізнесу» (ПН.07), «Моделювання біржового ринку» (ПН.08), «Управління потенціалом підприємницьких структур» (ПВ.1.02), «Управління бізнес-процесами в торгівлі» (ПВ.2.01), «Обґрунтування управлінських рішень в операційній діяльності» (ПВ.4.01). Отже, експертна група дійшла висновку, що в цілому зміст освітньої програми 2020 р. відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Експертна група пересвідчилася, що реалізацію права здобувачів на формування індивідуальної освітньої траєкторії в ПДАБА регламентовано "Положенням про порядок вибору навчальних дисциплін" <https://bit.ly/3wZiky5>. Згідно цього положення вільний вибір навчальних дисциплін студентом здійснюється у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, і в обсязі, що становить не менше 25 % від загального обсягу кредитів ЄКТС, що відповідає ЗУ "Про вищу освіту". Також у п.2.2.1.8 цього положення визначається мінімальна кількість студентів для академічної групи з вибіркового дисциплін 10 осіб. В разі, якщо контингент студентів ОП складає менше 20 осіб, до вивчення приймається дисципліна, яку обрали більшість студентів. Крім того, протягом навчання за освітньою програмою, студент може обрати дисципліни інших ОП за рахунок будь-яких варіативних компонентів власної ОП (в межах 6 кр.). Для ОП "Підприємницька діяльність" перелік дисциплін та форма для вибору розміщені на сторінці https://pgasa.dp.ua/choice_subject/opp-pidpryemnytska-diyalnist-2/. Відповідно до викладеного у ВСО: "Запис проводять на вибіркові дисципліни в межах навчального плану обраної освітньої програми відповідного освітнього ступеня та на дисципліни загального циклу підготовки, запропоновані закладом вищої освіти з загального каталогу <https://pgasa.dp.ua/vybirkovi-dystsypliny/>., в якому запропоновано на вибір 16 ОК. Вибіркова

складова НП ОП формуються за принципом блоковості (вибір з двох запропонованих дисциплін). Аналіз запропонованих в НП блоків вибіркових дисциплін, свідчить, що певні блоки містять близькі за змістом та тотожні за СК та ПРН дисципліни (ПВ.1.01/ПВ1.02). Деканат факультету ознайомлює студентів із порядком, термінами та особливостями запису та формування груп для вивчення вибіркових дисциплін. Під час пандемії здобувачами здійснюється дистанційний вибір ОК з використанням хмарних технологій Office365 на наступний навчальний семестр, який підсумовується деканатом та закріплюється відповідним Наказом. На сайті ПДАБА представлено анотації запропонованих до вибору дисциплін. Але вони не мають загальноприйнятої форми та мають різне наповнення. Зі слів проректора з навчально-виховної роботи ПДАБА Євсєєвої Г. П. на фінальній зустрічі в академії з 1 вересня 2021 р. вже розпочато роботу над цим. В розділі "Силабуси" представлено відповідне їх інформаційне наповнення, орієнтоване на здобувачів <https://pgasa.dp.ua/sylabus/>. Під час спілкування зі здобувачами було зазначено, що вони розуміють процедуру вибору дисциплін, інформацією доводять до здобувачів декан економічного факультету. Спілкування з НПП, які забезпечують викладання на ОП, дозволило встановити, що здобувачі мають можливість ознайомитись зі змістовним наповненням кожної ОК під час консультацій з викладачами, що було підтверджено і здобувачами.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Експертна група з'ясувала, що п.4.10 "Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ "ПДАБА" <https://bit.ly/3mYwhaS> передбачено практичну підготовку здобувачів. п.2.3 "Положення про організацію практичної підготовки студентів <https://bit.ly/32niwcp> зазначає обов'язкову практичну підготовку майбутніх фахівців з урахуванням "особливостей конкретної спеціальності, напрямки якої визначають НП". ОП "Підприємницька діяльність" та НП передбачають наступні види практичної підготовки: виробничу практику (3 семестр, 6 кредитів), цикл практичних семінарів-тренінгів «Організаційно-управлінські процеси в будівництві» (3 семестр, 3 кредити), комплексний тренінг з моделювання розвитку підприємницької діяльності (3 семестр, 3 кредити), переддипломну практику (3 семестр, 6 кредитів). Всі навчальні дисципліни відповідно до НП передбачають практичні заняття. Виробнича та переддипломна практики формують компетентності СК 3,4,5 (Розділ VIII ОП). Цикл практичних семінарів-тренінгів «Організаційно-управлінські процеси в будівництві» - СК 3,4,6 (Розділ VIII ОП). Комплексний тренінг з моделювання розвитку підприємницької діяльності - СК 1,3,4 (Розділ VIII ОП). На зустрічі із роботодавцями ЕГ отримала підтвердження щодо проходження практики здобувачами на підприємствах ТОВ "ІР Днепр", ТОВ "ФЕС Теремля" та щодо залучення їх до навчального процесу, зокрема, Гунько М.В., фізична особа-підприємець брав участь у проведенні тренінгу. Проходження практичної підготовки здобувачами здійснюється на основі відповідних договорів, що попередньо укладаються з організаціями, навчальних планів і програм практики. Під час зустрічі із допоміжними структурними підрозділами ПДАБА, завідувачем навчально-виробничого відділу Любушкіним В. І. було наголошено, що на даній ОП заключено договори для проходження практики здобувачами цієї ОП з 9 базами практики, а взагалі в ПДАБА 18 баз практики. Результати анкетування, які були надані ЕГ для аналізу, щодо оцінки якості освітньої програми, серед яких була і оцінка рівня задоволеності компетентностями, здобутими під час практичної підготовки на ОП свідчать про високий рівень задоволеності. Під час зустрічі зі здобувачами ця інформація була підтверджена.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Як зазначено у ВСО, усі форми та методи навчання, які застосовуються під час викладання, сприяють формуванню соціальних навичок, зокрема, ділові ігри, ситуаційні вправи, підготовка доповідей та участь у наукових заходах. Експертна група зясувала під час зустрічі зі здобувачами, що набуття здобувачами ОП соціальних навичок відбувається через проведення та презентації наукових досліджень, які проводяться на практичних заняттях, де здобувачі вищої освіти розвивають креативне мислення, вчать працювати в команді, взаємодіяти з різними типами людей, розуміти важливість дедлайнів, приймають участь у ділових іграх та ін. Також на зустрічі з допоміжними структурними підрозділами, представник відділу профорієнтаційної роботи та маркетингу, Морозова Є. П. зазначила, що цим відділом в ПДАБА проводяться тренінги, воркшопи з набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Аналіз представлених в ОП ОК, визначив, що такі ОК, як: ЗН.01, ЗН.02, ПН.02, ПН.03, ПН.04, ПН.05, ПН.06, ПН.07, ПН.08 забезпечують формування усіх загальних компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти для цієї спеціальності (ЗК 1-5) та призводять до отримання ПРН (ПРН 1- 5). Експертна група вважає, що набуття соціальних навичок здобувачами ОП в межах загальних та фахових дисциплін є позитивною практикою ЗВО. Також ЕГ зазначає, що закладом вищої освіти запропоновано на вибір 16 ОК (загальним обсягом 3 кредити ЄКТС), які формують soft skills у здобувачів із загальноакадемічного каталогу <https://pgasa.dp.ua/vybirkoviy-dystrypliny/>. Було б доцільно розширити перелік ОК, які передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Реальний обсяг навантаження здобувачів вищої освіти у ПДАБА визначається відповідно до Стандарту ДВНЗ ПДАБА МР-01-19 «Положення про розробку навчальних планів здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра», що оприлюднений на вебсайті академії на сторінці <https://pgasa.dp.ua/hr-2/e-doc/polozhennya/>. Фактичне навантаження здобувачів вищої освіти (включно з самостійною роботою) складає 45 годин на тиждень. ЕГ констатувала, що п. 4.8.2 «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» <https://bit.ly/3uYEEG1> визначає, що «навчальний час, відведений для самостійної роботи, регламентується НП і повинен становити, як правило, не менше 50% та не більше 66% загального обсягу навчального часу здобувача...відведеного для вивчення конкретної дисципліни». Такий підхід повною мірою відповідає НП ОП «Підприємницька діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти, що підтверджується змістовним аналізом силабусів всіх навчальних дисциплін обов'язкової частини НП. П.5.2 вищезазначеного Положення передбачено, що на виконання курсової роботи відводиться 30 академічних годин (такий підхід унормовано також в Листі МОН України «Методичні рекомендації щодо запровадження ЄКТС та її ключових документів у ВНЗ» № 1/9-119 від 26.02.2010р. п.9). Проте в НП зазначено лише 15 год. Також цим п. 5.2. «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «ПДАБА» визначено час, відведений на підготовку до екзамену складає 1 кредит самостійної роботи, що підтверджується в НП та в силабусах дисциплін. Проаналізувавши НП ЕГ виявила, що серед контактних (аудиторних) годин переважають лекції та практичні заняття. Для розуміння, чи перевантажені студенти в ПДАБА проводяться анкетування, результати якого була надані ЕГ. ЕГ проаналізувала результати опитування та під час зустрічей зі здобувачами пересвідчилася, що їм вистачає часу на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальну освіту за ОП «Підприємницька діяльність» другого (магістерського) рівня не запроваджено. Проте в ДВНЗ «ПДАБА» розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти <https://pgasa.dp.ua/hr-2/e-doc/polozhennya/> (Протокол № 4 від 26.11.19 р.), яке висвітлює питання організації, порядку, реалізації та фінансового забезпечення дуальної освіти в ПДАБА. Як було зазначено на зустрічах з гарантом, роботодавцями та провідним фахівцем ввідлу профорієнтаційної роботи та маркетингу Морозовою Є. П. здійснюється активна робота щодо залучення практиків-професіоналів до аудиторного процесу та співпраці з «Асоціацією випускників», їх залучення до практичної діяльності здобувачів з подальшим працевлаштуванням.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітня програма динамічно обговорюється із стейкхолдерами та до неї вносяться відповідні корективи. Кафедра економіки та підприємництва має міцний та налагоджений зв'язок з провідними підприємствами регіону, що сприяє ефективному проходженню практики здобувачами за даною ОП та отриманню ними необхідних компетентностей. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів в цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання за даною ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структурно-логічна схема ОП не має чітко визначених взаємозв'язків між ОК (логіка обмежена посеместровим розподілом ОК). Рекомендація: встановити міждисциплінарні зв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП «Підприємницька діяльність». Анотації вибіркового ОК не мають загальноприйнятої форми та мають різне наповнення, що ускладнює вибір здобувачами дисциплін. Рекомендація: запровадити на рівні Закладу загальноприйнятну форму анотацій. Для вибору вибіркової дисципліни з "точки зору здобувача вищої освіти" рекомендуємо зменшити мінімальну кількість студентів у групі з вивчення вибіркової дисципліни та в подальшому варіювати цей показник в залежності від кількості контингенту, який буде вступати до ЗВО за обраною ОП. Рекомендуємо розширити перелік ОК, які передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Також ЕГ вважає доцільним оптимізувати кількість освітніх компонентів (дисциплін) шляхом їхнього укрупнення та збільшення кількості кредитів на одну компоненту.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.7 та 2.9 є високим; - достатня відповідність за підкритеріями 2.2, 2.4 та 2.6, 2.8. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 2, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 2 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Проаналізувавши правила прийому на навчання за освітньою програмою ЕГ встановила що, правила прийому є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/08/Pravyla-pryjomu-2021.pdf>). Вони відображають загальні положення організації прийому вступників, строки подачі заяв та прийому документів, порядок конкурсного відбору та зарахування на навчання, особливості організації та проведення конкурсного відбору тощо. Для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра (ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра, зараховуються: середній бал (за 200-бальною шкалою) додатка до диплома за ступенем бакалавра (ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, за умови його відсутності середнього бала додатка до диплома про вищу освіту), результат вступного випробування з фаху, результат вступного іспиту з іноземної мови. При інтерв'юванні здобувачів освіти ЕГ впевнилася, що ніяких дискримінаційних положень щодо прийому на ОП, обмежень або привілеїв щодо доступу до навчання немає.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертна група з'ясувала що, Програми вступних випробувань переглядається щорічно, на сайті опубліковано правила прийому 2018-2021 років (<https://pgasa.dp.ua/selection-committee/programi-vstupnih-ispitiv/>). Аналіз Правил прийому до ПДАБА у 2021 році (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/08/Pravyla-pryjomu-2021.pdf>) показав що вони є чіткими та детальними, за термінами розписано усі етапи вступної компанії на спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Формами навчання ОП «Підприємницька діяльність» є заочна та денна, з терміном навчання 1 рік 4 місяці. Для вступу до магістратури на основі диплома бакалавра вступники здають ЄВІ з іноземної мови питома вага якого складає 0,25 та фахове випробування питома вага якого складає 0,75. Аналіз програми фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою "Підприємницька діяльність" за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/03/2021pfvv_mpr076pd.pdf), показав що правила прийому враховують особливості ОП, визначено що фахове вступне випробування проводиться у формі тестування та налічує 15 питань з дисциплін економіка підприємства і статистика, теоретичні знання та практичні навички з яких поглиблюються при вивченні освітніх компонентів ОП. Перелік питань до фахового вступного випробування подано у програмі фахового вступного випробування, проте приклад білету фахового вступного випробування не оприлюднено. При розрахунку конкурсного балу питома вага результатів тестування з фахового вступного випробування складає 0,75, що дає змогу врахувати особливості ОП та відібрати найбільш підготовлених та професійно спрямованих абітурієнтів. Для отримання другої вищої освіти на основі ступеня магістра чи спеціаліста, випробування з іноземної мови проводиться в академії у формі тестування. На основі отриманої інформації експертною групою було зроблено висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою є чітко та зрозуміло прописаними та у цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила що, визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, у тому числі під час академічної мобільності, регулюють наступні документи: Положення про академічну мобільність (https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/POLOZHENNYA_pro-akademichnu-mobilnist-1.pdf); Положення про

організацію освітнього процесу в ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>). Переведення, поновлення відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення і визнання результатів навчання регламентуються Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури, а також надання їм академічної відпустки (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/polozhennya-pro-vidrahuvannya.pdf>). При інтерв'юванні здобувачів вищої освіти експертною групою встановлено, що випадків визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО не було, зокрема можна стверджувати, що встановлені ЗВО правила академічної мобільності не застосовуються на практиці.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група з'ясувала, що визнання результатів неформального навчання регламентується Тимчасовим порядком визнання у ДВНЗ ПДАБА результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, отриманих у неформальній освіті, введеним в дію наказом ректора від 24.12.2019 № 553 (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/tymchasovuj-poryadok.pdf>), в якому чітко, структуровано та формалізовано прописано етапи визнання всіх результатів. Для перезарахування результатів здобувач вищої освіти звертається з заявою до декана факультету (директора інституту) з проханням визнати результати навчання здобуті у неформальній та інформальній освіті. До заяви додаються документи (сертифікати, свідоцтва, творчі роботи/проекти, презентації тощо), які підтверджують ті результати навчання (компетенції), які отримав здобувач. При зарахуванні навчальних дисциплін відповідно до рішення предметної комісії здобувач звільняється від вивчення зарахованої дисципліни у наступному семестрі, а до його навчальної картки вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо зарахування дисципліни (номер протоколу засідання предметної комісії). Так під час проведення зустрічі зі здобувачами було підтверджено що доповідь-звіт студента гр. ЕП-20мп Синегубова В. щодо результатів участі у «Освітньому марафоні 2021» від компанії «Епіцентр К» була перезарахована як один із видів самостійної роботи з дисципліни «Логістичне супроводження комерційної діяльності». При вивченні компоненти ПН.06 Управління безпекою та ризиками бізнесу здобувачу Чуєшову В. були зараховані результати успішного проходження «Освітнього марафону 2021» <https://pgasa.dp.ua/news/rezultaty-osvitnogo-onlajn-marafonu-vid-tov-eritsentr/> Під час інтерв'ювання здобувачів експертна група пересвідчилася у тому, що вони ознайомлені з правилами визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, та ці правила є для них чіткими та зрозумілими.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сформовано чіткі і зрозумілі Правила прийому на навчання за ОП, які оприлюднені на сайті ПДАБА у вільному доступі. Правила прийому на навчання за ОП викладені послідовно, системно, зрозуміло, не містять дискримінаційних положень і є доступними для всіх здобувачів. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності та отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до внутрішніх нормативних документів, які оприлюднені на сайті. Наявність випадків визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано стимулювати студентів приймати участь у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної академічної мобільності, що дозволить заохотити студентів до формування індивідуальної освітньої траєкторії та набуття компетентностей самонавчання. Програма фахового вступного випробовування не містить прикладу білету, що дало б змогу вступнику більш якісно підготуватися до вступу. Рекомендація: включити до Програми фахового вступного випробовування приклад білету.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 3.1 та 3.2 є високим; - достатня відповідність за підкритеріями 3.3 та 3.4. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 3, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 3 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Експертною групою встановлено, що на освітній програмі використовуються традиційні методи і форми навчання, такі як лекції, практичні заняття, тренінги, самостійна робота здобувачів. Використання таких форм і методів передбачено силабусами навчальних дисциплін (таблиця 1 звіту самооцінювання) і розміщено на офіційному сайті ЗВО <http://surl.li/airrb> У силабусі навчальних дисциплін зазначено, яких компетентностей і результатів навчання набувають здобувачі в процесі вивчення дисципліни. Зведену інформацію про методи навчання і форми оцінювання по обов'язковим освітнім компонентам, що забезпечують програмні результати навчання, наведено в таблиці 3 звіту самооцінювання. Під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками, які викладають освітні компоненти ОП, було підтверджено використання ними як традиційних, так і інноваційних форм і методів навчання. Зокрема, проведення тренінгів із залученням до занять практиків, використання навчальної платформи MS Office 365 для навчання онлайн під час карантинних обмежень. На зустрічі зі здобувачами ОП було підтверджено використання викладачами усіх зазначених форм і методів навчання, залучення практиків, використання MS Office 365 для онлайн навчання. Огляд онлайн команди ЕП-20мп, яка створена для здобувачів ОП у Microsoft Teams академії, дозволив підтвердити, що з освітніх компонент "Венчурне підприємництво", "Розробка бізнес-стратегій" та ін. здобувачі забезпечені презентаціями лекцій, завданнями для індивідуальної та самостійної роботи, відеозаписами проведених занять. На зустрічі з роботодавцями було підтверджено залучення практиків до практичних занять і тренінгів. Студентоцентрикований підхід щодо вибору форм і методів навчання реалізується через проведення анонімних опитувань здобувачів, результати яких оприлюднюються на офіційному сайті ЗВО <http://surl.li/airrc> На зустрічі зі здобувачами і представниками студентського самоврядування було підтверджено участь здобувачів в опитуваннях та залучення представників Студентської ради до роботи Вченої ради ЗВО та економічного факультету. Здобувачі мають можливість обирати індивідуальну освітню траєкторію завдяки вибору вибіркових дисциплін із загального каталогу ЗВО, а також теми курсових і кваліфікаційних випускних робіт, що вони підтвердили під час зустрічі. Як відзначили викладачі ОП, саме за побажаннями здобувачів було вирішено одну освітню компоненту викладати англійською мовою. На зустрічі з викладачами експерти пересвідчилися, що науково-педагогічні працівники вільні у виборі методів навчання та викладання відповідно до принципів академічної свободи. Про це ж свідчить різноманітність методів навчання і методів і форм оцінювання по обов'язковим освітнім компонентам, наведеним у таблиці 3 звіту самооцінювання. Документально п. 6.9 «Положення про організацію освітнього процесу», затвердженого вченою радою Академії 26.05.2020 р., протокол №8, науково-педагогічні працівники ЗВО вільні у виборі форм та методів навчання <http://surl.li/rbnu>

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертною групою з'ясовано, що на офіційному сайті ЗВО розміщено інформацію про Освітню програму <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/OPP-Pidpryemnytschka-diyalnist-2020-mp.pdf>, силабуси освітніх компонентів <https://pgasa.dp.ua/sylabus/pidpryemnytska-diyalnist/>, розклад занять <https://pgasa.dp.ua/timetable/index.html>, графік навчального процесу <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/grafik-novuj.pdf> Перераховані документи є доступними для зовнішніх споживачів, не зареєстрованих на сайті ЗВО, до початку навчального семестру, в якому вивчаються освітні компоненти. На зустрічі з викладачами з'ясовано, що на першому аудиторному/онлайн занятті зі здобувачами останнім доводиться інформація про методичне забезпечення дисциплін, посилання на інформаційні джерела. Здобувачі під час зустрічі підтвердили, що вони користуються інформацією про розклад занять, зміст освітніх компонентів, порядок і критерії оцінювання переважно в електронному вигляді з офіційного сайту ЗВО та матеріалів, розміщених в MS Office 365.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Експертна група встановила, що здобувачі Віолета Янченко, Ольга Іващенко, Катерина Шевченко включені до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри економіки та підприємництва на 2021-2023 роки "Вдосконалення механізму функціонування соціально-економічних систем та управління ефективністю підприємницької діяльності в сучасних умовах економічного середовища". Здобувачі беруть участь у наукових

конференціях, які проводяться у ЗВО, у конкурсах наукових студентських робіт, зокрема, Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2020/2021 навчальному році зі спеціалізації «Економіка будівництва» на базі Придніпровської державної академії будівництва та архітектури <https://pgasa.dp.ua/news/zavershyvsya-ii-etap-vseukrayinskogo-konkursu-studentskyh-naukovyh-robit/> Таким чином, є фактичне підтвердження поєднання наукових досліджень і навчання на ОП. Під час зустрічі зі здобувачами було отримано підтвердження їхнього залучення до науково-дослідної роботи, яку виконують викладачі кафедри. Аналіз силабусів навчальних дисциплін дозволив встановити, що до силабусів деяких освітніх компонент в розділі додаткової літератури вказано публікації викладачів за проблематикою відповідної дисципліни, наприклад, з дисципліни "Інтелектуальний бізнес" - статті з проблематики інтелектуального бізнесу викладача доцента Бабенко В.А.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ОП було започатковано 2020 року, тому зміст освітньої програми ще не оновлювався. Науково-педагогічні працівники виконують наукові дослідження, результати яких упроваджують у навчальний процес. Доказом поєднання наукових досліджень і навчального процесу є, зокрема, включення до списку рекомендованих додаткових джерел у силабусі освітньої компоненти "Інтелектуальний бізнес" публікацій доцента Бабенко В.А. методичних рекомендацій до вивчення курсу та підготовки контрольних робіт з дисципліни і восьми статей з проблематики інтелектуального бізнесу <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/Pidpryemnytska-diyalnist-OPP-Magystr-Intelektualnyj-biznes.pdf> У звіті самооцінювання наведено приклади включення до навчального процесу результатів наукових досліджень інших викладачів, які працюють на ОП, що знайшло підтвердження під час зустрічі із науково-педагогічними працівниками. Також під час зустрічі з викладачами проф. Поповиченко І.В. звернула увагу, що при оновленні змісту освітнього компоненту «Венчурне підприємництво» вона використовує сучасні практики та наукові досягнення, зокрема, інформацію з онлайн-платформи PROMETHEUS (курс «Як створити стартап»). Цю інформацію було підтверджено здобувачами під час зустрічі з ними.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ЗВО підписано шість угод за програмою ERASMUS+, про що повідомив на зустрічі проректор з наукової роботи Данішевський Владислав Валентинович, д.т.н., професор. На зустрічі із завідувачем навчально-наукового центру міжнародного співробітництва Дегтярьовою Ю.В. було отримано інформацію про діяльність центру, зокрема, про процедуру конкурсного відбору здобувачів для участі у міжнародній академічній мобільності. На сторінці центру, яка знаходиться на офіційній сторінці ЗВО розміщено інформацію про постійно діючі програми міжнародної технічної допомоги, фонди та донорські організації <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/02/Granty-2020.pdf> На запит експертної комісії було надано документи/сертифікати про міжнародні стажування викладачів Поповиченко І.В., Левчинського Д.Л., Бабенко В.А., Каховської О.В., а також меморандуми про співпрацю з університетами Польщі, Грузії, Франції, Німеччини, Іспанії, Румунії. На зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що здобувачі ОП ще не мали стажувань у зарубіжних університетах. Але двоє здобувачів стажувалися у Франції під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у ЗВО. За свідченням здобувача Чуєшова В., він стажувався за рахунок власних коштів, тому що рівень володіння ним іноземною мовою не дозволив йому брати участь у конкурсному відборі на відшкодування коштів на стажування за рахунок програми ERASMUS+. Під час зустрічі з директоркою бібліотеки Дорофеевою Н.А. було з'ясовано, що ЗВО має безкоштовний для викладачів і здобувачів доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science <http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/>

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

На офіційному сайті ЗВО розміщено інформацію про Освітню програму, силабуси освітніх компонент, розклад занять, графік навчального процесу. Здобувачі мають можливість отримати інформацію про організацію навчального процесу, зміст освітніх компонент в електронному вигляді. ЗВО має безлімітну ліцензію на використання програмних продуктів Офіс 365, що дозволяє організувати навчальний процес онлайн в умовах карантинних обмежень, а також розміщувати навчальні матеріали для використання в змішаному онлайн/офлайн режимі. Студентоцентрикований підхід реалізується через вибір здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії: вибіркові дисципліни, вибір тематики курсових, кваліфікаційних робіт і баз практики, якими ЗВО може забезпечити всіх здобувачів ОП. Три здобувачі ОП включені до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри економіки та підприємництва на 2021-2023 роки. Викладачі, які забезпечують викладання освітніх компонент ОП, регулярно проходять стажування в Україні і міжнародні, підвищуючи кваліфікацію як професійну, так і щодо соціальних навичок. ЗВО забезпечує безкоштовний для викладачів і здобувачів доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатньою є залученість здобувачів освіти ОП до програм міжнародної академічної мобільності, жоден із здобувачів не мав міжнародного стажування. Рекомендація: посилити зацікавленість здобувачів освіти до програм міжнародної академічної мобільності. Силабуси більшості освітніх компонент не включають статті викладачів за проблематикою дисципліни. Рекомендується до силабусів усіх освітніх компонент включати публікації викладачів з відповідної проблематики для унаочнення впровадження результатів наукових досліджень викладачів у навчальний процес.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 4.1, 4.2 є високим; - достатня відповідність за підкритеріями 4.3 - 4.5. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 4, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 4 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ в ході роботи пересвідчилася, що всі контрольні заходи є чіткими та регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>) та Положенням про контрольні заходи (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/polozhennya-pro-kontrolni-zahody.pdf>), згідно з якими в межах навчальних дисциплін ОП використовуються такі форми контрольних заходів як: поточний контроль і підсумковий контроль, ректорський контроль та контроль залишкових знань. Було підтверджено, що поточний контроль здійснюється у формах: усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських, практичних заняттях та лабораторних роботах; перевірки виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань; виконання контрольних робіт тощо. Атестація здобувачів здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-1.pdf>) Графік освітнього процесу (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/grafik-novyj.pdf>) та силабуси навчальних дисциплін (<https://pgasa.dp.ua/sylabus/pidpnyemnytska-diyalnist/>) розміщені на сайті ПДАБА у вільному доступі. Критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими детально представлені в силабусах навчальних дисциплін. Викладачі на першому занятті ознайомлюють здобувачів вищої освіти з заходами та критеріями оцінювання по кожному окремому компоненту. Експертна група під час інтерв'ювання здобувачів пересвідчилася у тому, що вони ознайомлені з критеріями оцінювання та формами контрольних заходів, які оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Експертна група пересвідчилася в тому що, атестація здобувачів ОП проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>) ; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти 2020 (№ 8 від 26.05.2020 р.) (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv.pdf>), Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/ekzamen.komisiya-polozhennya.pdf>) та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf>), яким передбачено проведення атестації у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи. ЕГ було надано проект наказу щодо тем кваліфікаційних робіт здобувачів

освітньо-професійної програми «Підприємницька діяльність» денної та заочної форми навчання та призначення керівників робіт. Під час зустрічей із здобувачами ЗВО та НПП було встановлено що всі кваліфікаційні роботи проходять перевірку на антиплагіат та розміщуються у репозиторії ПДАБА (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/3839>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз сайту ЗВО показав що, у відкритому доступі оприлюднено Положення про контрольні заходи (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/polozhennna-pro-kontrolhi-zahody.pdf>), згідно з якими в межах навчальних дисциплін ОП використовуються такі форми контрольних заходів як: поточний контроль і підсумковий контроль, ректорський контроль та контроль залишкових знань. Також відповідно до цього Положення у ПДАБА відбувається запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (п.4) та оскарження результатів підсумкового контролю (п.5). Здобувачів вищої освіти у разі виникнення чи, на їх думку, можливого виникнення конфлікту інтересів під час оцінювання викладачем рівня його знань, умінь і навичок має звернутися не пізніше як за добу до дати семестрового оцінювання до декана факультету (директора інституту, завідувача відділу аспірантури та докторантури) з відповідною заявою щодо врегулювання конфлікту інтересів. У випадку незгоди з оцінкою здобувач вищої освіти має право на апеляцію. Процедура оскарження результатів підсумкового контролю відбувається відповідно до Положення про запобігання конфлікту інтересів, оскарження процедури та результатів підсумкового контролю у ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Standart-OP-07-20-1.pdf>). В умовах карантину та дистанційної освіти контрольні заходи проводяться згідно з Положенням про дистанційне навчання (<https://cutt.ly/EEK7fh9>) відповідно до Розпорядження від 06.04.2020 № 17 Про використання технологій електронного навчання (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/rozporядzhennya-novyj.pdf>) та Розпорядження від 11.03.2021 № 6 Про організацію навчального процесу для здобувачів освіти заочної (з використанням технологій дистанційного навчання) та вечірньої форм навчання (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/03/6-KS-vid-11.03.2021.pdf>). Дистанційне навчання повністю реалізується за допомогою MS Office 365, зокрема в MS Office 365 проводяться лекційні та практичні заняття, також цей програмний продукт використовується для виконання практичних, тестових завдань тощо. На сайті Академії розміщені інструкції по роботі в MS Office 365, також під час інтерв'ювання викладачів, Спірідонова К.О. зазначила що в ПДАБА періодично проводиться курси щодо навчання роботі в MS Office 365, всі охочі можуть підвищити рівень володіння цим програмним продуктом. Експертна група з'ясувала що, об'єктивності екзаменаторів сприяє як письмова форма здійснення контрольних заходів так і використання комп'ютерного тестування, що має допомогти при врегулюванні конфліктів, також об'єктивність екзаменаторів опосередковано підтверджується відсутністю випадків застосування процедури апеляції на освітній програмі. Опитування студентів членами експертної групи показало, що випадків повторного проходження та оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було, проте здобувачі ознайомлені з встановленим порядком оскарження та повторного проходження контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Експертна група з'ясувала що, політика, стандарти і процедури з дотримання академічної доброчесності визначені «Кодексом академічної доброчесності» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/z-vstavkami.pdf>), Положення про запобігання конфлікту інтересів, оскарження процедури та результатів підсумкового контролю у ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Standart-OP-07-20-1.pdf>); Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури, а також надання їм академічної відпустки (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/polozhennya-pro-vidrahuvannya.pdf>). Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у ЗВО «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennya-pro-zapobigannya-ta-vuyavlennya-akademichnogo-plagiatu.pdf>) регламентує процедуру проведення перевірки (п.3) і відповідальність авторів та посадових осіб за плагіат (п.5). Відповідно до цього положення кваліфікаційні роботи здобувачів, що мають меш ніж 40% відсотків оригінальності відправляються на доопрацювання або взагалі не приймаються до розгляду. ЗВО співпрацює з системами виявлення антиплагіату: «Unicheck» та «Антиплагіат» для перевірки кваліфікаційних робіт, відповідні договори були надані ЕГ за запитом. Згідно з інтерв'юванням студентів та НПП дана програма має попит. Положення про репозиторій ДВНЗ «ПДАБА» опубліковане на сайті ЗВО (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/508>), відповідно до якого існує банк кваліфікаційних робіт (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/3839>). Комісією з питань етики й академічної доброчесності ЗВО щопонеділка протягом лютого 2021 року в on-line режимі під час кураторських годин були проведені семінари «Умови ефективного впровадження принципів академічної доброчесності в ПДАБА» (<https://cutt.ly/PEK42sC>), з метою ознайомлення з основними складовими функціонального та ціннісного компонентів академічної доброчесності, які прийняті в ПДАБА та яких слід дотримуватись з метою виховання та поширення у студентському

середовищі. Також експертній групі була надана інформація стосовно того що, з метою ознайомлення студентів та викладачів із європейським досвідом забезпечення академічної доброчесності у ПДАБА відбулася лекція професора Страсбурзького Університету (Франція) Жана-Поля Меєра на тему «Плагіат. Французький погляд на проблему» (<https://pgasa.dp.ua/events/12504/>). У ЗВО запроваджено практику анкетування стосовно поінформованості здобувачів з питань академічної доброчесності (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfoSDreBpepIdPMZIOOuSKNk8kDb4GJiKRJqphAWGv7WHV5oA/viewform?vc=0&c=0&w=1>). Експертна група під час зустрічі зі здобувачами пересвідчилася в тому що, вони ознайомлені з політикою, стандартами і процедурою дотримання академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими і заздалегідь оприлюднені на офіційному сайті ПДАБА. Дистанційне навчання повністю реалізується за допомогою одного програмного продукту MS Office 365, що є гарною практикою. Критерії та форми оцінювання навчальних досягнень здобувачів чітко прописані у силабусах та регламентах за кожною дисципліною. Правила проведення контрольних заходів ОП є чіткими, зрозумілими, доступними, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів і повторного проходження. Впроваджено програмне забезпечення стосовно перевірки на плагіат наукових робіт. Створено банк кваліфікаційних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін за критерієм 5 не виявлено. Данні подані коректно та відповідають дійсності

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 5.1 - 5.4 є високим; Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо високої відповідності ОП Критерію 5, оскільки слабких сторін за критерієм не виявлено.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою встановлено, що до викладання основних компонент ОП залучені переважно викладачі кафедри економіки і підприємництва, інших кафедр економічного факультету. Професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників підтверджується дипломами кандидатів і докторів економічних наук. Кандидат історичних наук доцент Бабенко В.А. під час зустрічі пояснила, що вона регулярно підвищує кваліфікацію з проблематики дисциплін, які вона викладає. Про це ж свідчить включення до силабусу освітньої компоненти "Інтелектуальний бізнес" в розділі додаткової літератури методичних рекомендацій до вивчення курсу та підготовки контрольних робіт з дисципліни і вісім статей доцента Бабенко В.А. з проблематики інтелектуального бізнесу <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/Pidpryemnytska-diyalnist-OPP-Magystr-Intelektualnyj-biznes.pdf> Викладач Спірідонова К. О., яка забезпечує викладання однієї освітньої компоненти англійською мовою, має диплом викладача англійської мови https://docs.google.com/document/d/1yJU3KfOYvKlwtFouGvCIKSZgMqX_QH38/edit Цю інформацію щодо викладання іноземною мовою було підтверджено під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками. Доцент Судакова О.І., яка є кандидатом технічних наук, викладає тренінгові дисципліни, які потребують спеціальних знань у сфері будівництва, має сертифікат про підвищення кваліфікації на тему "Сучасні підходи до викладання дисципліни «Управління потенціалом підприємницьких структур». Із десяти викладачів, які працюють на ОП, 30% мають сертифікат В2 про рівень володіння іноземною мовою (двоє викладачів) або диплом викладача англійської мови (один викладач) https://docs.google.com/document/d/1yJU3KfOYvKlwtFouGvCIKSZgMqX_QH38/edit 30% -

професорів, 60% - доцентів; 40% - докторів наук, 60% - кандидатів наук; 80% жінок, 20% - чоловіків; за віком: 30-40 років - 20%, 40-50 років - 50%, 50-60 років - 30%. Науковими керівниками кваліфікаційних магістерських робіт відповідно до наказу призначено викладачів із науковим ступенем <https://docs.google.com/document/d/1piqMg7ZGHZJetppXpTCR521PDq599nob/edit> Науковим керівником двох здобувачів призначено асистента Стенічеву І.Б., яка має ступінь доктора філософії (PhD) <https://docs.google.com/document/d/1TdLmrK7klEJTk7TQ56yqsXQbkBWHoeNs/edit>

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відповідно до звіту самооцінювання, добір викладачів для забезпечення освітнього процесу відбувається на конкурсній основі відповідно до Стандарту ДВНЗ ПДАБА ОР – 02-20 «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників», затвердженого Вченою радою академії 26.05.2020, протокол № 8 та оприлюдненого на вебсторінці відділу кадрів <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/kadrovij-viddil/> Під час зустрічі начальником відділу кадрів Прокоф'євим Б.В. було підтверджено дотримання процедур відбору конкурсними комісіями. Як правило, із науково-педагогічними працівниками укладаються контракти терміном до п'яти років. Строкові трудові угоди укладаються, як правило, на термін до одного року, це найчастіше відбувається при залученні до навчального процесу практиків. Випадків, коли на одну посаду науково-педагогічного працівника, на яку оголошено конкурс, претендувало дві і більше осіб, на ОП не було.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Як зазначено у звіті самооцінювання, до обговорення ОП та до викладання залучаються практики - представники підприємств будівельної галузі. Підтвердженням цього є відгуки і рекомендації роботодавців на ОП https://drive.google.com/drive/folders/1YjrGxXnCuFlgd1dwlkm2c4_VAleVzRMR, а також участь роботодавців Іконнікова М.Ю. (ТОВ «ІР Днепр»), Левчинського Д.Л. (ТОВ «Біопласт»), Попової В.В. (ТОВ «ФЕС Теремля») у проєктній групі з розробки ОП <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/OPP-Pidpryemnytschka-diyalnist-2020-mp.pdf> Під час зустрічі із роботодавцями було підтверджено їхнє залучення до навчального процесу, зокрема, Гунько М.В., фізична особа-підприємець бере участь у проведенні тренінгу. Цей факт було також підтверджено на зустрічі зі здобувачами. Попова В.В., директор ТОВ «ФЕС Теремля», зазначила, що проводить аудиторні заняття, а також приймає здобувачів на практику. Іконніков М.Ю., директор ТОВ «ІР Днепр», і Лощенко А.О., директор ТОВ «Аталант», поділились досвідом щодо забезпечення здобувачів базами практики на своїх підприємствах.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У звіті самооцінювання зазначено, що до проведення циклу практичних семінарів-тренінгів «Організаційно-управлінські процеси в будівництві» залучено фахівця-практика, фізичну особу-підприємця, що працює безпосередньо в будівельній сфері, Гунька М.В. <https://pgasa.dp.ua/news/tsykl-praktychnyh-seminariv-treningiv/> Цей факт підтверджено під час зустрічі особисто підприємцем Гунько М.В. і здобувачами, яким запам'яталися заняття із запрошеним практиком. Під час зустрічі з роботодавцями експертна група з'ясувала, що професіонали-практики залучаються до аудиторних занять. Попова В.В., директор ТОВ «ФЕС Теремля», зазначила, що брала участь в аудиторних заняттях, а також приймала здобувачів на практику. Іконніков М.Ю., директор ТОВ «ІР Днепр», і Лощенко А.О., директор ТОВ «Аталант», підтвердили, що забезпечували здобувачів базами практики на своїх підприємствах. У процесі обговорення експертною групою з роботодавцями організаційних та інших проблем залучення практиків до аудиторних занять і організації навчального процесу проблем не було виявлено.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до звіту самооцінювання, викладачі регулярно підвищують кваліфікацію, про що свідчать відповідні сертифікати <https://drive.google.com/drive/folders/1vnZbelosarjr2eOuWJY-gJiiD9sZakGw> Викладачі залучаються до програм міжнародної академічної мобільності, зокрема, професор Поповиченко І.В. пройшла лінгвістично-фахове (економіка та управління) стажування у франкофонній школі економіки (L'École francophone d'économie à Voisegneuf-an-Mauges), м. Анжі, муніципалітет Бурнеф-ан-Мож, Франція, 120 годин. Теми: «Економіка та управління підприємствами: мікроекономічні та макроекономічні аспекти», «Організація навчального процесу на факультеті права, економіки і менеджменту в Університеті Анжі». На зустрічі із науково-педагогічними працівниками експертною групою виявлено, що у ЗВО постійно проводяться тренінги, курси підвищення кваліфікації викладачів для набуття ними соціальних і технічних навичок, серед яких курси щодо роботи в MS Office 365, тренінги з академічної доброчесності і академічного письма <https://pgasa.dp.ua/news/vebinar-akademichna-dobrochesnist-i->

pidgotovka-navchalno-metodychnyh-materialiv/ , вебінар "Викладачі 4.0". У ЗВО проводяться щорічні моніторинги результатів роботи викладачів <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/Kafedra-ekonomiky-ta-pidpruyemnytstva.pdf> . Завідувач лабораторії моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи Федіна В.Г. підтвердила, що зараз процедура здійснюється на паперових носіях, але планується автоматизація цього процесу. Гарант ОП доцент Фісуненко П.А. зазначив, що за результатами моніторингу приймаються рішення, в тому числі, щодо розподілу навчального навантаження за викладачами на наступний навчальний рік.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У процесі роботи експертною групою з'ясовано, що Колективним договором ЗВО передбачено матеріальне стимулювання викладачів за творчу працю https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/06/ПРОЕКТ_koldogovor_2020_KROL_.pdf Пункт 2.1.1. Положення про преміювання працівників Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» передбачає перелік робіт, за які проводиться преміювання професорсько-викладацького складу. Викладачі на зустрічі підтвердили, що вони отримують премії, зокрема за проведення конкурсу наукових студентських робіт на високому рівні. Передбачено часткову компенсацію витрат викладачів на публікації статей у виданнях, які входять до наукометричної бази Scopus, що підтверджують викладачі і проректор з наукової роботи Данішевський В.В. Правилами внутрішнього розпорядку для працівників ЗВО <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Pravyla-vnutrishnogo-rozporядku.pdf> передбачено також нематеріальне стимулювання працівників (розділ VI "Заохочення за успіхи в роботі").

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Усі викладачі ОП мають науковий ступінь, публікації за проблематикою освітніх компонент, постійно підвищують кваліфікацію. 30% викладачів ОП мають сертифікат B2 про рівень володіння іноземною мовою або диплом викладача англійської мови. Роботодавці залучаються до обговорення і розробки ОП, до забезпечення здобувачів базами практики, до ведення аудиторних занять. Матеріальне і нематеріальне стимулювання викладачів за творчу та інноваційну працю і часткова компенсація витрат на публікації статей у виданнях, які входять до наукометричної бази Scopus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недостатній рівень залучення практиків до проведення аудиторних занять. Рекомендовано збільшити ступінь залучення практиків до аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6 є високим; - достатня відповідність за підкритерієм 6.4. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 6, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 6 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В ПДАБА задовільна матеріально-технічна база, про що ЕГ пересвідчилася під час її огляду. Зокрема ЗВО має 33517,9 кв.м. навчальних приміщень, з яких 331,85 кв.м. здаються в оренду (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Materialno-tehnichne-zabezpechennya.pdf>). Соціальна інф-ра включає в себе 8 їдалень та буфетів, актову залу, 11 спортзалів, басейн, 6 спорт. майданчиків, студентський палац та спортивно-оздоровчий табір. У ПДАБА функціонує 7 власних гуртожитків для поселення, які розташовані близько до основних навчальних корпусів академії. За кожним факультетом закріплено окремий гуртожиток, зокрема здобувачі економічного факультету проживають у гуртожитку №3. (<https://cutt.ly/XEK7OaW>). За потреби, у період навчально-екзаменаційної сесії місцями у гуртожитках забез-ся здобувачі заочної форми нав-ня. Під час розмови з гарантом ЕГ з'ясувала, що під час реал-ції ОП використовується мультимедійне обладнання кафедри, зокрема 2 проектори, ноутбуки та екран, що становлений в 1005 аудиторії академії, в якій проводяться захисти кваліфікаційних робіт здобувачів даної ОП. Також на кафедрі іноземних мов встановлено мультимедійна дошка, яка використовується під час навчання здобувачів ОП. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено застосування у навчальному процесі при проведенні практичних занять і написанні курсової роботи з дисципліни «Бізнес-планування інноваційних процесів у будівництві» програмного комплексу АВК-5, я к и й надано Академії Т О В « А В К Созидатель» (<https://pgasa.dp.ua/news/avk-5-u-navchalnomu-protsesi/>). Ліцензійний програмний комплекс д л я розрахунку кошторисної документації для будівництва встановлений н а комп'ютери обчислювального центру академії (ауд. 502). Також в академії впроваджується у навчальний процес хмарний програмний продукт MS Office 365 (Microsoft 365®) без обмежень по кількості ліцензій, з довічним терміном експлуатації, що дозволяє здобувачам отримувати необхідні навички для формування професійних компетентностей магістра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Експерта група констатувала що, бібліотечний фонд є достатнім для використання всіма здобувачами, зокрема в ПДАБА наявне навчально-методичне забезпечення для реалізації ОП і сприяє досягненню цілей та ПРН за даною програмою. Доступ до електронних каталогів бібліотеки забезпечується за допомогою репозиторію (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/4251>), також ПДАБА має доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://cutt.ly/zE9RIXD>). Бібліотека ПДАБА має тестовий доступ до журналів видавництва Wiley (<https://www.onlinelibrary.wiley.com/>) та до електронних книг на платформі ScienceDirect. Здобувачі освіти задоволені інфраструктурою та наповненням бібліотечних фондів, про що ЕГ пересвідчилася під час інтерв'ювання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За ствердженням НПП, здобувачів освіти та керівництва, заклад вищої освіти надає безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів ПДАБА. У здобувачів та викладачів є можливість безоплатного доступу до систем дистанційного навчання, мультимедійної техніки, аудиторій і всіх необхідних ресурсів для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Викладачі зазначили, що мають доступ до міжнародних науково-метричних баз, яка забезпечується бібліотекою. Згідно з Положенням про затвердження преміювання працівників і здобувачів вищої освіти ДВНЗ ПДАБА за публікації у виданнях (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiyuvannya-pratsivnykiv-i-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>) є можливість отримати фінансове заохочення. В академії створено відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи, відповідно до Положення (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-anketuvannya-zdobuchiv-vyshhoyi-osvity.pdf>) на нього покладено проведення моніторингу якості освіти шляхом анкетування, опитування учасників освітнього процесу. Анкетування проводяться за посиланнями на сайті академії (<https://pgasa.dp.ua/anketuvannya/>) за такою тематикою: «Дистанційні технології навчання на базі MS Office 365» «Сесія під час карантину», «Анкета якості освітньої програми», «Анкета відповідності вимог або критеріїв роботодавців», «Анкета для опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання навчальних дисциплін в ДВНЗ ПДАБА», «Антикорупційний моніторинг ДВНЗ ПДАБА», «АНКЕТА З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ», «Викладання державною мовою», «АНКЕТА ВИПУСКНИКА» Результати деяких анкетувань оприлюднюються на сайті (https://drive.google.com/drive/folders/1Nnk_VuD8EfJGRc-orp7b2L89hb-3RwoG). Під час інтерв'ювання здобувачі, викладачі та представники студентського самоврядування експертна група пересвідчилася у тому що ПДАБА забезпечується безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів академії.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертна група констатувала що, освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Безпеку всіх учасників освітнього процесу забезпечує охорона академії, на вході встановлено антисептик, забезпечується дотримання маскового режиму, виконуються всі необхідні протиепідеміологічні заходи. Здобувачі підтверджують те, що інфраструктура їхньої академії є достатньою і дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Після огляду матеріально-технічної бази, експертна група робить висновок про безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я всіх його учасників. На всіх поверхах навчальних корпусів встановлено протипожежні щитки, плани евакуації та інформаційні стенди щодо розміщення пожежних рукавів та вогнегасників. Графік освітнього процесу нормований та розміщений на відповідному сайті у вільному для студентів доступі (<https://pgasa.dp.ua/timetable/>). В академії немає медичного кабінету, проте за медичною підтримкою усі учасники освітнього процесу можуть звертатися до Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І. І. Мечникова, яка співпрацює з академією та знаходиться у безпосередній близькості до корпусів

академії та гуртожитків. Аналіз показав що, порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією серед учасників освітнього процесу ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» розміщено на сайті (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/12/poryadok-prodtsedury-vregulyuvannya-konfliktnyh-sytuatsij.pdf>) На зустрічі з експертною групою представники студентського самоврядування та представники здобувачів освіти стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. Кожен здобувач, у разі виникнення потреби, може звернутися за психологічною підтримкою, яка є анонімною. Зокрема під час спілкування з представником психологічної служби ПДАБА Складановською М. Г. було зазначено, що найчастіше здобувачі звертаються до психолога з питаннями, пов'язаними з взаємовідносинами в сім'ї, з коханими тощо. Психологічна служба окрім консультативної підтримки також проводить просвітницьку роботу. Психологічною службою розроблено посібник «Методичні поради психолога» щодо адаптації першокурсників до умов ЗВО та розміщено на сайті бібліотеки ПДАБА (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/4010>). Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала що серед присутніх жоден з них за психологічною підтримкою не звертався.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна група з'ясувала що, значною мірою всебічною підтримкою здобувачів опікуються куратори груп, які проводять консультації, кураторські години тощо. Організаційна та освітня підтримка забезпечуються деканатом. Під час спілкування зі здобувачами ОП та представниками студентського самоврядування ЕГ з'ясувала, що консультаційна та соціальна підтримка реалізується органами студентського самоврядування. Здобувачам, які потребують соціальної матеріальної підтримки, відповідно до законодавства України виплачується соціальна стипендія (<https://pgasa.dp.ua/studentu/sotsialne-zabezpechennya/>). Психологічна підтримка реалізується через Психологічну службу (<https://pgasa.dp.ua/studentu/psihologichna-sluzhba/>), яка надає індивідуальні консультації, проводить семінари-тренінги, що на зустрічі підтвердила голова психологічної служби Складановська М. Г.. Аналіз інформаційних ресурсів ПДАБА, огляд матеріально-технічної та спілкування зі здобувачами показали що, інформаційна підтримка реалізується зокрема за допомогою месенджерів, сторінок академії в соцмережах, сайту академії, також вся необхідна інформація розміщується на інформаційних стендах в навчальних корпусах академії. Задля забезпечення інформаційної підтримки здобувачів також використовується MS Office 365, про що експертна група дізналася під час спілкування з викладачами та здобувачами. Аналіз сайту ЗВО показав що, з метою ефективного працевлаштування випускників ПДАБА проводить збір інформації щодо поточної ситуації і динаміки на ринку праці розміщуючи на своєму сайті актуальну інформацію щодо відкритих вакансій (<https://pgasa.dp.ua/vacancies/eco/>). ЕГ під час зустрічей пересвідчилася в тому, що академія забезпечує всю необхідну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На сайті ЗВО оприлюднено Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у ДВНЗ «ПДАБА» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/inklyuzivne-navchavnnya.pdf>). Положення передбачає створення інклюзивних груп та супровід інклюзивного навчання, розробку індивідуального навчального плану. На сайті ЗВО розміщено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями (ОФМ), громадян похилого віку, інших мало мобільних груп населення під час перебування на території академії (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Nakaz-vid-26.02.1019g.-110.pdf>). У Порядку зазначається, що супровід особи з ОФМ здійснює керівник або відповідальна особа підрозділу, до якого направляються, залучається мобільна група зі студентів, або інші працівники ЗВО. В ході огляду приміщень в режимі відеоконференції ЕГ з'ясувала, що для людей з обмеженими фізичними можливостями облаштований окремий вхід, який не потребує пандусів, також у навчальних корпусах є санвузли обладнані під потреби людей з особливими потребами. Пересування між поверхами здійснюється завдяки ліфтам. Навчання осіб з особливими освітніми потребами може повноцінно відбуватися у дистанційному форматі, завдяки використанню сервісів Microsoft Office 365, Microsoft Teams, електронної бібліотеки (<http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/>) та віртуальної читальної зали на базі Microsoft Office 365. За свідченнями НПП та керівництва, здобувачів з особливими освітніми потребами на даній ОП не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ході роботи експертна група з'ясувала що, в ПДАБА діє Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією серед учасників освітнього процесу ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/poryadok-prodtsedury-vregulyuvannya-konfliktnyh-sytuatsij-1-1.pdf>). На постійній основі створена Комісія з етики та доброчесності (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/dobrochesnist/komisiya-z-etyky-ta->

dobrochesnosti/). На 1 поверсі академії розміщена «Скринька довіри», проте за словами голови студентського самоврядування Штепки А. листів там немає. Виявлення та вирішення конфліктних ситуацій регулюється у тому числі Кодексом академічної доброчесності (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/z-vstavkami.pdf>), відділом з питань запобігання та виявлення корупції (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/vzvka/>), відповідно до Положення про Відділ (ЗВК) (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/08/POLOZHENNIA-pro-Viddil-ZVK.pdf>). Експертна група з'ясувала, що викладачі, куратори груп проводять індивідуальну та консультаційну роботу зі здобувачами із питань організації освітнього процесу та допомагають із вирішення соціальних питань, за допомогою персонального спілкування зі здобувачами вищої освіти, а також через студентське самоврядування (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/05/polozhennya-pro-studentske-samovryaduvannya-2019.pdf>). Під час зустрічі зі здобувачами експертна група пересвідчилася у тому, що вони ознайомлені з процедурою дій у випадку виникнення конфліктних ситуацій, здобувачі та викладачі також наголосили, що на даній ОП конфліктних ситуацій не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Освітнє середовище є безпечним, розроблені процедури щодо врахування потреб здобувачів та має взірцевий характер. Чіткою та зрозумілою є політика вирішення конфліктних ситуацій, всі учасники освітнього процесу ознайомлені з процедурою дій у разі їх виникнення. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Значна увага приділяється психологічному здоров'ю здобувачів вищої освіти і НПП. ПДАБА має потужний бібліотечний фонд, доступ до міжнародних наукометричних баз та журналів видавництва Wiley, онлайн читальні зали, репозиторій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін за критерієм 7 не виявлено. Данні подані коректно та відповідають дійсності

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритеріями 7.1 - 7.6 є високим; Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо високої відповідності ОП Критерію 7, оскільки слабких сторін за критерієм не виявлено.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертами встановлено, що розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається відповідно до Стандарту ОП – 03-20 «Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», затвердженого Вченою радою академії 26.05.2020 р., протокол № 8 (зі змінами) <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Standart-OP-03-20.pdf> Рішення про започаткування ОП приймається Вченою радою ЗВО за поданням проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи, якому подає на розгляд службову записку керівник групи забезпечення зі спеціальності. Відповідальним за розроблення ОП є гарант цієї ОП. Моніторинг ОП здійснюють гарант, лабораторія моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи, із залученням органів громадського та студентського самоврядування. Дотримання Стандарту щодо розроблення, затвердження і моніторингу ОП було підтверджено на зустрічі гарантом ОП Фісуненко П.А. і завідувачем лабораторії моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи Федіною В.Г. Перший набір на ОП здійснено в 2020 році. Після цього, за свідченням гаранта ОП і викладачів, зміст освітніх компонент постійно оновлювався, але змін до ОП не було внесено.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО організовано регулярні опитування здобувачів щодо задоволеності освітнім процесом, навчанням у дистанційному режимі. Здобувачі ОП брали участь в опитуваннях онлайн, результати яких розміщено на офіційному сайті ЗВО: https://drive.google.com/drive/folders/1Nnk_VuD8EfJGRc-0px7b2L89hb-3RwoG Теми опитувань: про академічну доброчесність, про антикорупційний моніторинг, про дистанційне навчання, про результати сесії, про якість викладання навчальних дисциплін, про якість ОП. Анкети не містять запитань відкритого типу, щоб здобувачі висловлювали свої пропозиції, не обмежуючись заготовленим списком. Здобувачі під час зустрічі підтвердили свою участь в опитуваннях. За свідченнями здобувачів, опитування є анонімними, тому вони не обмежені висловлювати свої думки з тематики анкетування. Здобувачка 2 курсу ОП "Підприємницька діяльність" Брискіна А. приймає участь у діяльності вченої ради економічного факультету, а здобувачка Шевченко К. є членом навчально-методичної ради економічного факультету ПДАБА. Представники органів студентського самоврядування, включаючи голову студентської ради ЗВО і голову студради економічного факультету, відзначили, що представники студентської ради входять до складу Вченої ради ЗВО і факультету, тому можуть брати участь в обговоренні ОП і давати пропозиції щодо їх покращення. Як зазначають представники студентських рад, здобувачі пропонують більше уваги приділяти набуттю практичних навичок під час навчання, розширити перелік вибіркових дисциплін. Голова студентської ради повідомила, що в університеті є скринька довіри, її зміст регулярно перевіряється, але листів у скриньці ще не було. Також голова студради відзначила, що студенти іноді звертаються із проханням замінити викладача, з яким у здобувачів не складається співпраця. На ОП таких випадків не було. Гарант ОП і декан економічного факультету Фісуненко П.А. проінформував, що за результатами опитування здобувачів гарант і завідувач кафедри мають співбесіди з викладачами, до яких у здобувачів є зауваження. На ОП таких випадків не зафіксовано.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Особливістю ОП є спрямованість на підготовку підприємців у сфері будівництва. Тому серед роботодавців переважають представники будівельних підприємств. До обговорення ОП та до викладання залучаються практики - представники підприємств будівельної галузі. Підтвердженням цього є відзиви і рекомендації роботодавців на ОП https://drive.google.com/drive/folders/1YjrGxXnCuFlgd1dwlkm2c4_ValeVzRMR, а також участь роботодавців Іконнікова М.Ю. (ТОВ «ІР Днепр»), Левчинського Д.Л. (ТОВ «Біопласт»), Попової В.В. (ТОВ «ФЕС Теребля») у проєктній групі з розробки ОП <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/09/OPP-Pidpryemnytschka-diyalnist-2020-mp.pdf> На зустрічі з роботодавцями було з'ясовано, яким чином вони були залучені до обговорення змісту ОП та її покращення. Підприємець Гулько М.В. надав рекомендації щодо набуття здобувачами практичних навичок в процесі тренінгу. Іконніков М.Ю., директор ТОВ «ІР Днепр», відзначив, що актуальними питаннями економіки будівництва є управління проєктами, розрахунок витрат, економічне обґрунтування управлінських рішень, на чому він наголошував під час розробки ОП. Також він підтвердив, що випускники економічного факультету працюють на його підприємстві після практики, тому він як роботодавець добре знає, які знання і навички необхідні здобувачам ОП. Попова В.В., директор ТОВ «ФЕС Теребля», повідомила, що випускники економічного факультету працюють і на її підприємстві, і вона особисто запропонувала включити до ОП освітні компоненти "Управління вартістю", "Бізнес-планування інноваційних проєктів у будівництві", тренінги. Гуцин С.В., директор ТОВ «ВанПауер», зазначив, що бізнесу необхідні фахівці з логістики, на що він звертав увагу при обговоренні ОП. Прокопець Р.О., голова ГО «Асоціація представників сфери економічної безпеки» пропонував включити до ОП освітню компоненту "Менеджмент ризиків". Лощенко А.О., директор ТОВ «Аталант», вважає за доцільне включити до ОП освітні компоненти щодо психології, збільшити перелік вибіркових дисциплін, розвивати практичні навички і креативне мислення. Перелік освітніх компонент ОП свідчить про те, що зазначені пропозиції роботодавців було повністю враховано. На сайті ЗВО є розділ "Обговорення освітніх програм" <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2021/06/OPP-Pidpr.-diyalnist-mp2-rivenpdf.pdf> Усі зацікавлені особи мають можливість надсилати свої пропозиції на електронну адресу гаранту ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОП не має досвіду відслідковування траєкторій працевлаштування випускників, тому що першого випуску ще не було. У ЗВО створено асоціацію випускників <https://pgasa.dp.ua/academy/asotsiatsiya-vypusknikiv-i-druziv-pdaba-pro-asotsiatsiyu/>, моніторинг працевлаштування випускників академії здійснює відділ профорієнтаційної роботи та маркетингу. Випускники економічного факультету працюють на підприємствах, керівники яких співпрацюють з гарантом і викладачами ОП щодо удосконалення її змісту.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Враховуючи те, що в 2020 році ОП запроваджувалась із залученням роботодавців і практиків, зауважень з їх боку ще не надходило. Але внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗВО налаштована на виявлення та виправлення таких недоліків завдяки залученню роботодавців і практиків до обговорення ОП та проведення практичних занять; запровадженню онлайн громадського обговорення ОП з можливістю надсилати пропозиції і зауваження на електронну пошту гаранту ОП; підготовки до впровадження дуальної освіти. Щороку Вченою радою академії за результатами моніторингу відповідності освітніх програм суспільним вимогам та вимогам ринку праці переглядається перелік освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців ЗВО відповідно до нової редакції Національної рамки кваліфікацій <https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/upravlinnya/vchena-rada/>. Наприклад, рішенням Вченої ради від 25 травня 2021 року внесено зміни до переліку освітніх програм, за якими здійснюватиметься прийом на навчання в 2021 році, започатковано ОПП "Дизайн" за спеціальністю 022 "Дизайн" на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На офіційному сайт ЗВО оприлюднено інформацію про акредитацію освітніх програм (вкладка "Акредитація"), зокрема, звіти роботи експертів https://pgasa.dp.ua/exp_resume-2/ Ознайомлення зі звітами експертів, зокрема, за програмою "Економіка підприємства", другий (магістерський) рівень вищої освіти, 07 «Управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» <http://surl.li/airtn> і співставлення їх зауважень із поточною ситуацією свідчить про те, що ЗВО здійснено великий обсяг роботи щодо врахування зауважень експертів стосовно зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. На головній сторінці сайту ЗВО у вкладці "Освітня діяльність" створено вкладку "Забезпечення якості вищої освіти" <http://surl.li/airtm>, де зібрано перелік нормативної бази ЗВО із гіперпосиланнями на Концепцію освітньої діяльності Академії, Стратегію розвитку Академії до 2025 року, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про моніторинг якості освіти, Стандарти, Положення, накази та розпорядження щодо планування та організації освітнього процесу, Стандарт ОП-03-20 Про освітні програми зі спеціальностей, сторінку оприлюднення освітніх програм, сторінку «Громадські обговорення проектів освітніх програм», сторінку «Обговорення освітніх програм, за якими здійснюється підготовка», щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників Академії та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті; Порядок підвищення кваліфікації, Стандарти вищої освіти, сторінки оприлюднення освітніх програм, сілабуси навчальних дисциплін, графік навчального процесу, розклад занять та сесії, програми академічної мобільності, можливість формування власної освітньої траєкторії та індивідуального навчального плану, забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками академії та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату; анкетування як анонімне опитування абітурієнтів, здобувачів освіти, викладачів та стейкхолдерів, обговорення освітніх програм, за якими здійснюється підготовка, звіти керівництва академії, рішення Вченої ради щодо забезпечення якості вищої освіти. Зауваження експертних комісій щодо забезпечення якості вищої освіти розглядаються на засіданнях Вченої ради академії, затверджується план заходів щодо усунення зауважень. Наприклад, як указано у звіті самооцінювання, протоколом №1 від 29.08.2018 р. (документ розміщено на сторінці Вченої ради <http://surl.li/airtp>) ухвалено рішення "Про внесення змін, які враховують зауваження, зазначені в акті перевірки державної служби якості освіти України № 01-13/21-03-06/1, до плану роботи Вченої ради академії на I півріччя 2018-2019 н. р.", там же розміщено "План роботи Вченої ради (зі змінами) на I півріччя 2018-2019 н. р."

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час інтерв'ю з усіма учасниками освітнього процесу експертною групою було отримано докази залученості всієї академічної спільноти до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Гарант ОП і науково-педагогічні працівники підтвердили, що на етапі розробки і удосконалення змісту ОП були активно залучені роботодавці. Цей факт було підтверджено під час зустрічі із роботодавцями. Здобувачі підтвердили залучення роботодавців до участі в аудиторних заняттях. Представники органів студентського самоврядування, включаючи голову студентської ради ЗВО і голову студради економічного факультету, відзначили, що представники студентської ради входять до складу Вченої ради ЗВО і факультету, тому можуть брати участь в обговоренні ОП і давати пропозиції щодо їх покращення. Представники керівництва ЗВО звернули увагу на проведення регулярних опитувань здобувачів вищої освіти щодо задоволеності якістю навчального процесу і змісту ОП; щорічний моніторинг результатів діяльності викладачів; створення умов для підвищення кваліфікації викладачів як за спеціальністю, так і щодо володіння державною мовою, педагогічної майстерності, роботи із хмарними технологіями в Офісі 365; матеріальне заохочення викладачів за високі досягнення в роботі. Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osviti.pdf> регламентовано принципи та процедури забезпечення якості, періодичний перегляд освітніх програм, оцінювання здобувачів вищої освіти, забезпечення якості викладацького складу, забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом, забезпечення публічності інформації, забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Співбесіди зі здобувачами, викладачами, завдувачем

лабораторії моніторингу якості освіти та планування навчально-методичної роботи Федіною В.Г. і керівником навчально-методичного відділу Нажею П.М. засвідчили, що у ЗВО узгоджено розподіл повноважень між структурними підрозділами щодо моніторингу якості вищої освіти відповідно до Положення про моніторинг якості освіти <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-monitoring-yakosti-osviti.pdf> Пунктом 1.7 цього Положення контроль за дотриманням вимог до організації та проведення моніторингу покладається на лабораторію з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи. Начальник відділу кадрів ЗВО Прокоф'єв Б.В. підтвердив, що моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності здійснюється відповідно до п. 2.1 Положення конкурсними комісіями.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

На головній сторінці сайту ЗВО у вкладці "Освітня діяльність" створено вкладку "Забезпечення якості вищої освіти" <https://pgasa.dp.ua/zabezpechennya-yakosti-osvity-u-dvnz-pdaba/>, де зібрано перелік нормативної бази ЗВО із гіперпосиланнями на всі документи і звіти щодо забезпечення та моніторингу якості вищої освіти. На офіційному сайті ЗВО оприлюднено інформацію про акредитацію освітніх програм (вкладка "Акредитація"), зокрема, звіти роботи експертів https://pgasa.dp.ua/exp_resume-2/ У ЗВО організовано регулярні анонімні онлайн опитування здобувачів щодо задоволеності освітнім процесом, якістю ОП та інші. Особливістю ОП є спрямованість на підготовку підприємців у сфері будівництва. Тому серед роботодавців переважають представники будівельних підприємств. До обговорення ОП та до викладання залучаються практики - представники підприємств будівельної галузі. Зауваження експертних комісій щодо забезпечення якості вищої освіти розглядаються на засіданнях Вченої ради академії, затверджується план заходів щодо усунення зауважень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Аналіз анкет опитування здобувачів виявив, що варіанти відповідей на всі запитання запропоновані розробниками анкет. Рекомендовано включати до анкет опитувань здобувачів запитання відкритого типу, щоб здобувачі висловлювали свої пропозиції, не обмежуючись заготовленим списком.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що рівень відповідності за підкритеріями 8.1 та 8.3 - 8.7 є високим, за підкритерієм 8. 2 - достатнім. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 8, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 8 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група підтверджує, що права та обов'язки всіх учасників впровадження освітнього процесу за даною ОП є чіткими, зрозумілими та описані у відповідних нормативних документах, зокрема у: Статуті ДВНЗ "ПДАБА" (наказ МОН України від 10.02.2017р. №207), Стратегії розвитку 2020-2025рр., Концепції освітньої діяльності, Кодексі академічної доброчесності тощо. На офіційному веб-сайті Академії також створено сторінку, де розміщуються накази <https://bit.ly/zegmWHg> та розпорядження <https://bit.ly/3gxOYVd> щодо процедурних питань, призначень та взаємодії структурних підрозділів під час запровадження освітньо-наукової діяльності. Всі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, що було підтверджено під час спілкування ЕГ з професорсько-викладацьким складом, здобувачами, представниками структурних підрозділів. З метою налагодження ефективної комунікації з усіма зацікавленими сторонами та популяризації своєї діяльності випускова кафедра економіки та підприємництва має власну активну сторінку в facebook.<https://www.facebook.com/groups/ep.pgasa>

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті ЗВО за посиланням <https://pgasa.dp.ua/discussions/> здійснюється обговорення ОП, за якими ведеться підготовка здобувачів вищої освіти в ПДАБА. Під час проведення фокус груп ЕГ встановила, що пропозиції стейкхолдерів до ОП надаються в усній формі (у більшості випадків) та виносяться на обговорення під час проведення засідань кафедри. На сайті ЗВО створено вкладку <https://bit.ly/zegmgVM>, де зацікавлені сторони можуть залишити повідомлення на будь-яку тему. Проте, чіткої процедури отримання зворотного зв'язку щодо ОП не існує. Відповідно до п.5.3 Стандарту ДВНЗ "ПДАБА" "Про освітні програми зі спеціальності у ДВНЗ "ПДАБА" (рішення Вченої ради від 26.05.2020 №8) <https://bit.ly/3dqC1Nh> "перегляд ОП здійснюється, як правило, після завершення нормативного терміну підготовки", що було підтверджено під час спілкування з гарантом ОП. З урахуванням цього, НП ОП на 2021 рік набору залишився таким же. п.6.1 чітко визначає "проект ОП оприлюднюється на офіційному веб-сайті академії не пізніше ніж за місяць до її затвердження або змін до неї з метою отримання зауважень та пропозицій всіх зацікавлених сторін"; п.6.2 передбачає оприлюднення затвердженої ОП на сайті ЗВО. ЕГ перконалася в цьому.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група засвідчує, що освітня програма є у вільному доступі на сайті ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/hr-2/e-doc/osvitni-programi/>). У ній прописано цілі, програмні результати навчання та компоненти. Зазначена інформація на сайті в повному обсязі задовольняє вимогу поінформованості щодо вступу на обрану програму, цілей, очікуваних результатів та освітніх компонентів. Інформацію оприлюднено вчасно, в обсязі, достатньому для інформування відповідних стейкхолдерів та суспільства. Але при здійсненні пошуку по ключовим словам на сайті ПДАБА деяких положень ЗВО система їх не знаходила.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

До сильних сторін ЕГ відносить високий загальний рівень відкритості та популяризації ПДАБА, зокрема у частині публікації нормативних документів, звітної інформації, розкладу занять, наявні практики щодо оприлюднення ключових аспектів забезпечення якості освітньої діяльності. Випускова кафедра має активну власну сторінку в соціальних мережах (facebook).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Чіткої процедури отримання зворотного зв'язку щодо ОП не існує. Рекомендація: удосконалити процедури обговорення та оприлюднення результатів цього обговорення ОП «Підприємницька діяльність» (наприклад, створити таблицю пропозицій стейкхолдерів). Навігація по сайту ПДАБА є доволі складною та потребує удосконалення в частині пошуку конкретних документів. Рекомендація: розглянути можливість (доцільність та технічні можливості) додання на офіційному веб-сайті ПДАБА опції з пошуку по ключовим словам.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

За результатами акредитаційної експертизи, експертна група вважає, що: - рівень відповідності за підкритерієм 9.1 є високим; - достатня відповідність за підкритеріями 9.2, 9.3. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ робить висновок

щодо достатньої відповідності ОП Критерію 9, оскільки визначені слабкі сторони не є суттєвими, критично не впливають на відповідність ОП Критерію 9 та можуть бути виправлені у короткі строки згідно із рекомендаціями ЕГ.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сталінська Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Прохорова Єлена Вікторівна

Михайлова Кристина Валеріївна